

ŐİİRLER

GALİP ERDEM

Hazırlayan
Ali Akbaş

📞📧📱 / otukennesriyat

YAYIN NU: 2183

EDEBİ ESERLER: 1108

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-802-5

www.otuken.com.tr

otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul

Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Ebru Özden

Düzeltili: Lügat Art

Kapak Tasarımı: Ötüken

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti

Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5

Bağcılar-İstanbul

Tel: (0212) 628 96 00

Sertifika Nu: 45103

İstanbul - 2025

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınvinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Galip Erdem: 1930'da Rize'nin Fındıklı ilçesinde dünyaya geldi. Ofluođlu sülalesine mensup olan Galip Erdem ailenin tek çocuğu idi. İlkokulu Fındıklı'da bitirdikten sonra ortaokula babasının memuriyeti dolayısıyla Bitlis ve Siirt'te devam ettikten sonra liseyi Erzurum'da bitirdi. 1952 yılında askerlik vazifesini yedek subay olarak tamamlamasının ardından 1953'te Ankara'da PTT Genel Müdürlüğü'nde memuriyet hayatına başladı. Memuriyeti esnasında Ankara Hukuk Fakültesi'nden de mezun oldu. 1958-1960 yılları arasında Türk Ocakları'nın dergisi olan *Türk Yurdu*'nda genel yayın yönetmenliği görevinde bulundu. Bayındırlık Bakanlığı'nda Tevfik İleri'nin müşavirliğini yaptıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığı, Başbakanlık, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nda müşavirlik, Başbakanlık Plan ve Prensipler Dairesi'nde danışmanlık gibi vazifelerde devlet kademelerinde görev aldı. 1982 yılındaki emekliliğinden sonra 6 yıl avukatlık yaptı.

Özellikle MHP ve Ülkücü Kuruluşlar Davası'nda hem davanın görülmesi sırasındaki takdire şayan mücadelesi hem de içerideki Ülkücülerin ve zor durumda kalan ailelerinin mağduriyetlerinin giderilmesi için gösterdiği insanüstü gayret bir neslin hatıralarında Galip Erdem'i abideleştirmiştir. *Karakedi* (1950), *Türk Yurdu* (1959), *Tercüman* (1960), *Ölçü* (1960), *Son Havadis* (1961), *Yeni İstanbul* (1962-1963), *Düşünen Adam* (1962), *Babıâlîde Sabah* (1965) *Zafer* (1966), *Bizim Anadolu* (1969), *Devlet* (1969), *Töre* (1961), *Bozkurt* (1974), *Ortadođu* (1974), *Hergün* (1977), *Ocak* (1971), *Yeni Sözcü* (1981) *Bakış* (1981) gibi yayın organlarında yazıları neşredilen Galip Erdem 12 Mart 1997 tarihinde hayata gözlerini yumdu. 14 Mart 1997 tarihinde Cebeci Asrî Mezarlığına defnedildi.

İÇİNDEKİLER

BİR BİLGENİN ŞİİRİ • 9

NERDE • 15

İKİ CANAN • 16

ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE • 18

VURGUNCU MARŞI • 19

HATIRLAMA • 20

MERSİYE • 21

BİR HASTANIN SONU • 22

AYAZÎYE • 23

SÜMMANÎYİ TANZİR • 24

TARİHE ÖZLEM • 25

HEYECANIM • 26

BAYRAĞIMA SESLENİŞ • 27

BAYRAĞIM FESTİVALDE • 28

ZAMANE GENCİNE • 29

KIŞ DESTANI • 32

ZAMANE KIZINA • 35

İNTİKAM • 37

BABAMA • 39

OĞLUMA ÖĞÜTLER • 41

II OĞLUMA ÖĞÜTLER • 43

III OĞLUMA ÖĞÜTLER • 45

TÜRKİYEM	• 47
BAYRAĞIMIN ÖNÜNDE	• 48
BENİM AŞKIM	• 50
BAYRAĞIMIN DİLİNDEN	• 51
KİMSESİZLER ŞİİRİ	• 53
O GÜN	• 54
ŞEHİDİME	• 55
FUAT GÜZALTAN'A	• 56
DERYAMÎ'YE	• 57
DERYAMÎ'YE	• 58
DERYAMÎ'YE	• 60
DERYAMÎ'YE	• 61
HUZURÎ BABA'YA	• 63
AYAZÎ'YE	• 65
AYAZÎ'YE	• 67
YETER	• 68
KABİNE DESTANI	• 70
GAZİ OSMAN PAŞA'NIN RUHUNA İTHAF	• 73
BOZKIRA ÖZLEM	• 75
FALİH'İN TÜRKÜSÜ	• 76
YALMAN'IN TÖVBESİ	• 77

BİR BİLGENİN ŞİİRİ

Öyle sanıyorum ki bu kitap yayınlanıncaya kadar Galip ağabeyin şiir yazdığını çok yakın arkadaşları dışında kimse bilmiyordu. Doğrusu, onun bu yönünü öğrenince ben de şaşırđım. Galip ağabey ve şiir! O, en karmaşık sosyal ve siyasi meselelerde akıl danışıp hakemliğine başvurduğumuz keskin zekâlı bilge adamın şiirle ne alakası olabilirdi? Zira şairler biraz uçuk, havai mizaçlı, his adamları değil miydi? Hem öyle olmasa bile bir koltuğa iki karpuz nasıl sığardı? Çünkü Galip ağabey artık kendi kendisinin bile değildi. Yol üstünde hayrat bir çeşme gibi bağı yanık bir neslin susuzluğunu gidermeye adanmış bir adamdı. Onun, fildişi kulesine çekilip şiir yazacak ve bir mısram mahremiyetinde geceler harcayacak zamanı mı vardı?

Fakat bu manzumeleri okuyunca gördüm ki, o mütefekkir insan da birçok kalem erbabı gibi ilk yazı denemelerine şiirle başlamış ve sonra bırakmış. Daha lisede öğrenciyken yazdığı bu şiirlerin çoğunda millî, hamasi, ahlaki konular işleniyor. O, 1950 yılında Erzurum'un Narman kazasında yörenin âşıklarından Deryâmî ve Ayâzî gibi şairlerle atışırken daha yirmi yaşındadır. Ancak çok usta bir âşğın başarabileceği irticalen yapılmış bu atışmalarda genç Galip, geleneğe uyarak Abdâlî Gedâ mahlasını kullanıyor. Rakiplerinin şiirlerini görme şansımız olmadı ama Abdâlî (Galip Erdem) gençliğine rağmen fırtına gibi bir âşık.

Yine aynı yıllarda "Oğluma Öğütler", "Kızıma Öğütler" gibi bir dizi yürek yangını şiir yazmış ki her gencin haddi değil bunları yazmak. Buram buram Yunus kokuyor bu manzumeler. Eğer yazılış yıllarını bilmesek çok yaşlı bir şaire ait sanırız. Elimizdeki metinlerin tarihlerine bakılırsa Galip Erdem, "Gazi Osman Paşa'nın Ruhuna İthaf" şiirini yazdığında daha on yaşındadır. Evet yanlış okumadınız, sadece on yaşında bir çocuktur o. Eğer bu

belgeler bizi yanıltmıyorsa şaşırmamak elde değil. Günümüzde onun akranı bir öğrencinin bu şiirleri, değil yazması, anlaması bile mümkün değil.

Fakat sonra kader ona daha mühim görevler yüklediği için olmalı, bu gençlik mahsullerini unutmuş, hatıralar ambarına atarak gizlemiştir. Şimdi biz bu şiirleri yayınlarken ondan izin alma şansımız bile yok. İnşallah hatırasına saygısızlık, etmiş olmayız. Onun için sayın okuyuculardan dileğimiz, bu metinleri okurken profesyonel, büyük şairlerin şiirleriyle kıyaslamadan okumalarıdır. Zira şimdi bu manzumeler, ancak onun yetişmesinde birer kilometre taşı olmak bakımından bir değer taşıyabilirler. O büyük idealistin hayat serüvenini düşününce “Şiir de ne ki, zaten onun kendisi şiirdi,” diyorum.

Galip ağabey, sıradan bir yazar ve hukukçu değildi. Geceleri sabahlara kadar okuyan bir insandı. Fakat onun akranları arasındaki asıl farkını ve üstünlüğünü sağlayan, yüz yıllardır halk arasında şifahi bir gelenekle beslenen bir kültürel mirasa ve terbiyeye sahip olmasıydı. Zira o yıllarda Kars'ta, Erzurum'da bir âşıklar atışmasına katılabilmek için Hazreti Adem'den başlayarak peygamber kıssalarını, evliya menkıbelerini, destanları ve İslam mitolojisini bilmek gerekirdi. Daha sonra üniversiteye gidip yeni çevrelerle tanışınca o, bu millî kültür mirasımızı modern bilgilerle harmanlayarak yeni bir senteze dönüştürmüştür.

Öyle sanıyorum ki buhranlı bir ömür sürmüş olan Galip ağabey, çocukluğunu da gerçek manada yaşamamıştır. Daha o yıllarda içe kapanarak her idealist gibi kendi ütopyasını ve felsefesini kurmaya başlamıştır. Belki de bu yüzden, onun büyüklüğü yanında hep hissedilen bir de çocuk masumiyeti vardı. Bütün rintler gibi biraz nahif ve derbederdi. Günlük hayatın pratik meselelerine yabancıydı, küçük hesaplarla işi yoktu. Bu yüzden de zaman zaman bizim dünyamızdan kaçır, kendisi gibi riyasız olan çocuk dostlarına sığınırdı. Evet, onun hep Ülker çikolatalarıyla sevindirdiği bir alay çocuk arkadaşı olduğunu biliyoruz ve onun için de rüyalarında hala bir çocuk gibi uçtuğunu biliyoruz. Şefkat, saffet ve vefa duygusu onda kemal derecesindeydi.

Fakat pratik hayata karşı bu kadar yabancı olan o filozof yarıdılışlı adam, zulüm ve adaletsizlik karşısında bir aslan kesiliyordu. 12 Eylül fırtınasında sersiz sahipsiz kalan binlerce gencin üzerine bir baba şefkatiyle kanat geren o oldu. Galip ağabey, kendini milletine adayan bir ülkü adamı olarak ailesini ve öz çocuğunu bile unutmıştu nerdeyse. Sadece bir tanecik kızı Bilge'nin değil, öksüz bir neslin babasıydı. Ölenin ağıtıcısı, kalanın öğütçüsü ve kimsesizlerin kimsesiydi. Onu böylesine paylaştığımız için Bilge Hanım kardeşimiz bizi bağışlasın lütfen.

Galip ağabey, bir rint gibi yaşamayı, yazmaya tercih etmiş ve bize örnek alınması gereken bir hayat bırakmıştır. O hep olduğu gibi görünmüş, görüldüğü gibi de olmuş, sözünün eri bir insandı. İşte büyükleri büyük eden tılsım da bu olsa gerek.

Ali Akbaş

ŐİİRLER

GALİP ERDEM

NERDE*

Ben de âşıkım fakat
Derdim bir başka biçim
Deme fikrime sakat
Coşar haykırır içim

Nerde Taşkent, Buhara, nerede Kırım Türkeli?
Yağmuru orda yağar bizlere gelir seli.
Nerde şimdi Adalar, nerede şirin Balkanlar?
Boşuna mı döküldü o saf o temiz kanlar
Milyonlarca şehidin ruhu orda yaşıyor.
Ural'dan, Tanrıdağ'dan, Altaylar'dan aşılıyor
Bir tarafta Tuna ki, mahzun mahzun akıyor
Sınırların dışında öksüz gibi bakıyor.
Çoruh, Aras'ın başı yurdumun sinesinde
Döküldüğü yer niçin ufuklar ötesinde
Fırat, Dicle ağlıyor sınırdan ayrılırken
Kıbrıs dargın bakıyor böyle başsız dururken.
Caber, Aral nerede? Azak Kafkas nerede?
Eflak Buğdan mı dedin, hasretim o yere de.
Hasretim o yerlere, hasretim Turan'ıma
Lanet olsun yolumdan beni durduranlara.

Galipoğlu Mehmet

* *Orhun* 50. sayı 14.09.1951.

İKİ CANAN

İki sevdiğim var cihan içinde
Birisi en büyük aşkı anlatır.
İkisi de ayrı ayrı biçimde
Biri güldürürken biri inletir.

Birine bakarım ürkekçesine
Diğeri gülümser gerçekçesine
Yaşarım dünyada erkekçesine
Altın tarihimden destan dinletir.

Biri yüreğime mefkûre saçar
Bağrımda laleler sümbüller açar
Öbürü daima uzağa kaçır
Vefasızlık eder her gün ağlatır.

Biri, cevretmeyi marifet bilir
İnsafsız elinde ömrüm ezilir
Öteki derdime şifacı gelir
Bir meşale olup yol aydınlatır.